

UVOD

Priručnik koji je pred vama nastao je iz potrebe da se na jednom mjestu sistematizuju iskustva i smjernice za rad subjekata zaštite i prevencije u slučajevima nasilja u porodici. Nasilje u porodici može se posmatrati i kao individualni slučaj, i kao društvena pojava, i kao globalni fenomen, koji je sve više u središtu interesovanja zemalja članica Savjeta Evrope, među kojima je i Bosna i Hercegovina.

Gender centar Republike Srpske, kao stručna služba Vlade Republike Srpske za jednakost i ravnopravnost polova, inicirao je izradu i usvajanje Akcionog plana za borbu protiv nasilja u porodici u Republici Srpskoj, koji je usvojen 2007. godine, a čije je sprovođenje započelo 2008. godine. Gender centar je koordinirao sprovođenjem ovog plana u okviru multisektorskog pristupa, a naši glavni partneri su bili: Ministarstvo pravde, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite, Ministarstvo za porodicu, omladinu i sport i Ministarstvo unutrašnjih poslova, dok se u toku realizacije uključilo i Ministarstvo prosvjete i kulture. U finansijsku podršku uključili su se UN Populacijski fond (UNFPA), koji je podržao i štampanje ovog priručnika, i Agencija za ravnopravnost spolova BiH.

Ovaj priručnik sadrži pregled pravnih i institucionalnih standarda, međunarodnih i domaćih, za sprečavanje i suzbijanje nasilja u porodici, kao i ulogu različitih institucionalnih i vaninstitucionalnih aktera u multisektorskom pristupu, sa opštim i praktičnim smjericama za rad. Termin uloga u ovom priručniku podrazumijeva način postupanja u skladu sa zakonskim obavezama, mjesto u sistemu prevencije i zaštite od nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja, kao i značaj koji svaki subjekat zaštite, pojedinačno u vezi sa drugim subjektima, ima u lancu postupanja. Nadamo se da će biti koristan svim subjektima zaštite, sa napomenom da se obavezna osnova za postupanje nalazi u zakonima i drugim propisima, te da su osnovni ciljevi adekvatna prevencija, efikasna zaštita žrtava i procesuiranje počinilaca.

Ovaj priručnik je polazna osnova za postupanje i uspostavljanje saradnje svih subjekata zaštite, ali takođe i osnova za pronalaženje inovativnih rješenja u vašoj ličnoj i profesionalnoj praksi. Ovaj priručnik, u prvom izdanju, sadrži pojedinačna uputstva i protokole za postupanje po svim oblastima zaštite i prevencije, kao prvi korak u poboljšanju odgovora nadležnih institucija na nasilje u porodici kao društveni problem. Buduća Strategija za borbu protiv nasilja u porodici predviđa donošenje zajedničkih protokola postupanja u okviru multisektorskog pristupa, koji već sporadično postoje na nivou manjeg broja lokalnih zajednica. Zajednički protokoli postupanja i unapređenje ove prakse, kao i budući pojedinačni protokoli koje budu donosila stručna udruženja (npr.

Udruženje socijalnih radnika, Udruženje ljekara porodične medicine i slična) biće dio narednih izdanja Priručnika, odnosno biće publikovani pojedinačno i dostupni svima u čijoj je nadležnosti postupanje i sprečavanje nasilja u porodici.

Spomenka Krunić
direktorica Gender centra-Centar
za jednakost i ravnopravnost polova
Republike Srpske